

Valencianitat relativa

Un 71% dels valencians de les comarques catalanoparlants entenen perfectament el català i un 22% l'entenen bastant bé, però només un 5,8% reconeix que l'escriu perfectament i un 53% no en sap gens, d'escriure'l. Fa tres anys només l'escriuien amb perfecció un 4% d'aquest sector de població i el grup que es confessava incapaç d'expressar-s'hi per escrit era 8 punts major (del 61%). Aquestes són les conclusions més importants que es desprenen de la comparació entre l'enquesta realitzada en el primer semestre d'enguany i la que es va fer el 1992, totes dues dirigides pel sociòleg Rafael Ll. Ninyoles, cap del Servei d'Investigació i Estudis Sociolingüístics de la Conselleria d'Educació. Els resultats de l'enquesta de 1995 van ser distribuïts entre els mitjans de comunicació abans de les passades eleccions autonòmiques però cap mitjà se n'ha fet ressò fins ara.

Sobre l'ús personal del català, l'actual enquesta no reflecteix un augment considerable del seu ús en l'àmbit domèstic. Malgrat que el coneixement de la llengua ha augmentat a nivell oral i escrit tant en comprensió com en expressió, el seu ús en l'àmbit social no augmenta i, fins i tot, en alguns casos experimenta una davallada. La proporció de la gent que generalment parla en català amb els amics es manté i augmenta el percentatge d'enquestats que parla en català al carrer amb la gent que no coneix (del 29% del 1992 al 32% de 1995). Aquestes xifres són encara molt inferiors a les de gent que parla en castellà al carrer, malgrat la minva que experimenta aquest percentatge (del 58% al 53%). A les botigues tradicionals, l'ús del català està igualat amb el castellà però fa tres anys el català era una mica més utilitzat que ara. A les grans superfícies el desequilibri és molt més gran i favorable al castellà. Actualment, un 57% de la població parla en castellà en aquest tipus de comerços i només un 31% ho fa en valencià. La resta utilitza una i altra llengua indistintament. Fa tres anys, la situació era molt semblant: el 58% parlava en castellà i el 28% en català. Es constata així que no s'ha produït una evolució positiva molt sensible, cosa que fa pensar, doncs, que continua una situació de diglòssia a favor del castellà que no canvia malgrat les campanyes de normalització i el coneixement cada vegada més gran del català.

L'actitud dels enquestats en els comerços, especialment en les grans superfícies, no

EL TEMPS fa públics per primera vegada els resultats de la darrera enquesta feta per la Conselleria d'Educació de la Generalitat valenciana sobre l'ús del català. Les principals dades que presentem en el gràfic i la comparació amb les anteriors enquestes, de 1989 i 1992, evidencien que els índexs de coneixement lingüístic oral i escrit creixen a poc a poc. A més, una gran majoria dels enquestats són partidaris que l'ús de la llengua augmente encara més.

impedeix, en canvi, que un 54% pensen que el català s'usa més que abans. A més, un 63% opina que s'ha d'utilitzar més el català i tan sols un 3% creu que s'ha de parlar menys.

El percentatge de gent que ha augmentat la seua pràctica de lectura en català ho ha fet únicament en llibres i revistes, que han guanyat un 2% de lectors des de 1992. El nombre de gent que escriu en català en alguna ocasió ha passat del 23% al 25,3% i la majoria (un 48%) ho fa pels estudis. Només un 9% escriu en català sempre.

Els quadres geogràfic i d'edat, que no hem inclòs en el gràfic, revelen que la comprensió i el domini oral i escrit de la llengua pròpia és més alt en els grups més joves. Així, un 32% dels individus entre 15 i 24 anys afirmen que dominen la lectura i un 40% reconeixen que saben escriure bastant bé. Per contra, del següent grup, comprès entre 25 i 34 anys, només dominen la lectura un 17% i el mateix percentatge reconeix que sap escriure bastant bé.

Per zones geogràfiques, l'enquesta ha dividit el País Valencià en set zones, cinc de les quals són catalanoparlants: Alacant (que inclou les comarques del Baix Vinalopó, l'Alacantí, les Valls del Vinalopó i la Marina Baixa), Alcoi-Gandia (amb la Marina Alta, el Comtat, l'Alcoià, la Vall d'Albaida i la Sfor), Castelló (amb la Plana Baixa i Alta, l'Alcalatén, l'Alt i Baix Maestrat i els Ports), València (amb la Ribera Baixa i Alta, la Costera, el Camp de Túria i el Camp de Morvedre) i l'àrea metropolitana de València (amb València i l'Horta Nord, Sud i Est). El més alt nivell d'escriptura es dona en la zona de Castelló (escriu perfectament un 7,5%) i el més baix en l'àrea metropolitana de València (només un 4,5% domina el català escrit). Els nivells més baixos de coneixements de l'idioma es donen en la d'Alacant: un 3% no entén gens el català, un 21% no el sap parlar i un 60% no en sap gens, d'escriure'l. És també la zona on es dona una disposició més baixa a la seua difusió, ja que un 10% opina que s'hauria de parlar menys.

A l'altre extrem, els nivells més alts de lectura es donen en la zona d'Alcoi-Gandia, Castelló i València, per aquest ordre. Curiosament, però, és a l'àrea metropolitana de València —on menys es parla, es llig i es coneix juntament amb la d'Alacant— on també hi ha una opinió majoritària (un 70%) que el català hauria d'usar-se més.

Alex Milian